

6. ZÁVĚR

V úvodu této práce jsem doufala, že najdu odpověď na otázku, který ze tří českých králů, nastoupivších v prvních letech po smrti Václava III., byl králem oprávněným, legitimním, a který naopak se českého trůnu „zmocnil“ protiprávně. Toto hledání snad bylo úspěšné, ačkoliv některým historikům může připadat zbytečné. Jan Lucemburský, dle mého názoru ne zcela legitimní český panovník, dal naší zemi Karla IV., tak nač se zabývat tím, zda české královské koruny dosáhla lucemburská dynastie po právu, či v rozporu s ním? Domnívám se však, že je nejen dobré znát dějiny po faktické stránce, ale i právní, a to i v době nám tak vzdálené, jakou vrcholný středověk byl; minimálně pro poučení se z ní a také pro její pochopení. Pozadí jednání o ustanovení jednotlivých králů v mnohém jistě připomíná moderní dějiny.

Do dnešního dne nevyřešenou otázkou zůstává mimo jiné to, proč se v zásadě neuvažovalo o ustanovení Přemyslovce po přeslici, jenž byl navíc s českým prostředím dostatečně spjatý, tedy Janu Habsburském. Dle mého názoru z hlediska kontinuity mohlo být toto řešení vhodnější než hledání nových panovníků z jiných zemí, navíc by pravděpodobně nedošlo k oněm výměnám na českém trůně během let 1306 až 1310, které pochopitelně stabilitu Českého království ohrožovaly. Na druhou stranu, ostatně jak vyplývá z kapitoly 5.7., právo a optimální řešení často uhýbají před silou, mocí a politickými tlaky. Za Janem Habsburským nestála – na rozdíl od jeho bratrance Rudolfa nebo Jindřicha Korutanského – rodová základna, neboť o ni ji jeho strýc Albrecht připravil. Neměl ani zastání u římského krále jako Jan Lucemburský. V konečném důsledku se tedy na českém trůně uplatnili takoví kandidáti, kteří v době svého ustanovení byli z politického hlediska nejvýhodnější, případně jejich sliby volitelům převážily nad sliby jiných. Legitimita, zásadní podmínka pro získání české královské koruny, byla bohužel uplatňována až v druhé řadě.

Na druhou stranu je zřejmé, že důsledné dodržování všech právních norem, jež se týkaly nástupnictví, by bývalo mohlo vést k patové, neřešitelné situaci nebo situaci z hlediska mezinárodního (evropského) postavení pro České království zcela nevhodné. Nadto se obdobným způsobem dostaly na další evropské trůny jiné dynastie, takže nešlo o poměry v té době nijak nezvyklé.

Ve svém bádání jsem dospěla k cíli a uvědomila si, že jeho výsledek mě příliš nepřekvapil. Důležitější než právo nakonec byla moc a síla, kterou někteří mnohdy

své neoprávněné nebo ne zcela oprávněné nároky podepřeli proti kandidátům s lepší pozicí. Historie se však – bohužel, nebo bohudík – neptá, jakým způsobem se ten konkrétní panovník dostal k trůnu, pokud se na něm dokázal udržet a předat ho svým potomkům.